

Het gebit van je hond

Aan de *tand* voelen

Het gebit van onze trouwe viervoeters krijgt steeds meer aandacht. Dat is ook niet zo gek, want driekwart van de honden ouder dan drie jaar heeft gebitsproblemen. Net als bij mensen ontstaat er gedurende de dag tandplak op het gebit. Als dit niet verwijderd wordt, kan dit flinke ontstekingen veroorzaken. Steeds meer mensen zetten een tandje bij door dagelijks de tanden van hun hond te poetsen, maar zelfs dan is een gebitsbehandeling soms noodzakelijk.

OVER DE AUTEUR

Daniëlle van Eyk woont samen met haar vriend en vier katten in Oud-Beijerland. Sinds 2020 werkt ze bij AniCura Dierenziekenhuis Drechtstreek waar ze zich onder leiding van Esther Soeteman richt op de tandheelkunde. Daniëlle: "Ik leer van Esther ontzettend veel en volg daarnaast diverse cursussen in binnen- en buitenland. Onze kliniek biedt specialistische tandheelkundige zorg. De tandheelkunde is mijn passie, maar ik draai ook nog graag spreekuren of spoeddiensten. Dat is ook zo leuk aan de diergeneeskunde, het is ontzettend divers."



De belangrijkste reden voor een gebitsbehandeling is de aanwezigheid van tandplak en tandsteen. Verder kunnen afgebroken tanden, afgesleten tanden of een afwijkende stand van het gebit redenen zijn om het gebit van een hond te behandelen. Een regelmatige controle van het gebit bij de dierenarts is belangrijk, zodat we op tijd kunnen ingrijpen als dit nodig is. Een gebitsbehandeling vindt altijd plaats onder narcose en bestaat niet alleen uit het schoonmaken van het gebit, maar ook uit het maken van röntgenfoto's.

Tand voor tand

Tijdens een gebitscontrole wordt het hele gebit, tand voor tand beoordeeld. Daarbij kijken we niet alleen naar de hoeveelheid tandplak en tandsteen, maar ook of er tanden ontbreken, of er afgebroken tanden zijn en naar slijtage van de tanden. Soms is het voor de eigenaar duidelijk dat er iets in de bek speelt. Bijvoorbeeld als er bloed uit de bek komt, als de hond duidelijk met één kant van de bek kauwt, geen harde dingen meer wil eten of uit de bek stinkt. Dit zijn redenen om direct naar de dierenarts te gaan voor een extra gebitscontrole.

MAAND VAN HET GEBIT

Honden geven gebitspijn maar zelden zelf aan. Onbehandelde tandproblemen kunnen op termijn, naast pijn in de bek, problemen in de rest van het lichaam veroorzaken. In februari, tijdens de Maand van de Gebitsverzorging hebben veel dierenartspraktijken acties of speciale tarieven, bijvoorbeeld voor gebitscontroles.

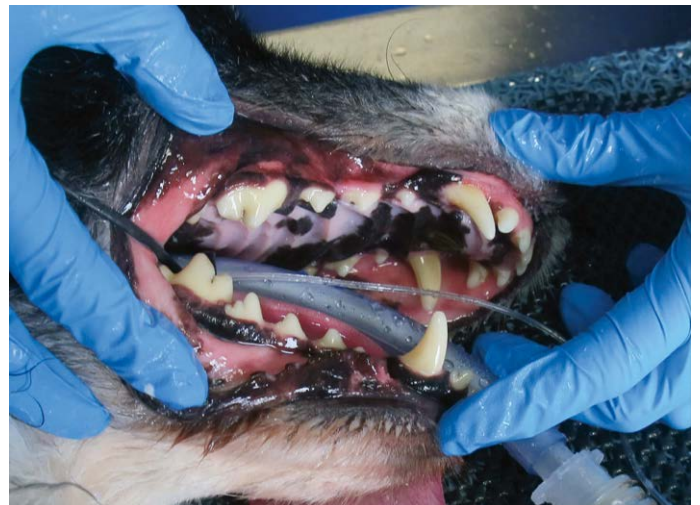
Mocht een tandheelkundige behandeling nodig zijn, dan start dit bij de wakkere hond. We luisteren naar het hart en de longen en voeren bij oudere honden een bloedonderzoek uit ter controle van de lever- en nierfunctie. Dit is belangrijk, omdat de uiteindelijke gebitsbehandeling onder narcose plaatsvindt.

Gebitscontroles bij puppy's

Ook bij puppy's zijn gebitscontroles belangrijk, hoewel er op zeer jonge leeftijd vaak nog geen sprake is van tandplak of tandsteen. Het gebit wisselt van het melkgebit naar een volwassen gebit tussen de drie en zes maanden leeftijd, en met zes maanden dient het volledige gebit gewisseld te zijn. Soms wisselen de melktanden niet of niet op tijd. Als de volwassen hoektanden voor de helft zijn doorgekomen en de melkhoek-tanden nog aanwezig zijn, spreken we van persisterende melkhoek-tanden. De melkhoek-tanden zorgen er niet alleen voor dat er veel vuil ophoopt tussen de melkhoek-tand en de volwassen hoektand; ook kan de volwassen hoektand niet op de juiste manier uitgroeien. Dit kan uiteindelijk zorgen voor een afwijkende stand. Een afwijkende stand kan ook aangeboren zijn: bijvoorbeeld een over- of onderbeet. Dit komt regelmatig voor en kan flinke problemen geven. Bij een onderbeet kunnen de tanden van de onderkaak in de bovenkaak prikken en daar wondjes veroorzaken. Dit is erg pijnlijk en elke keer als de hond de bek sluit, voelt hij dit. Bij iedere puppy-vaccinatie is het daarom belangrijk goed het gebit te laten bekijken. Daarnaast is een extra controle op een leeftijd van zes maanden van belang, als het hele gebit gewisseld hoort te zijn,

Voor de gebitsbehandeling

Op de dag van de behandeling wordt de hond onder narcose gebracht. We leggen een braunule ('kraantje in het bloed') aan in de poot, zodat de hond pijnstilling en vocht toegediend kan krijgen tijdens de behandeling. Zeker als een narcose lang duurt, is het toedienen van vocht via het infuus erg belangrijk. Via een tube, een buisje in de luchtpijp, wordt de gasnarcose en het zuurstof toegediend. De tube zorgt er ook voor dat er geen water of bloed de longen in kan lopen.



Gebit voor- en na de behandeling.

We beginnen met het maken van röntgenfoto's van de hele bek. Er kunnen namelijk problemen aan de wortels aanwezig zijn zonder dat dit aan de rest van de tand te zien is. Daarnaast zijn röntgenfoto's belangrijk bij ontbrekende tanden om te weten of de tanden echt afwezig zijn. Tandens kunnen afbreken zonder dat dit wordt opgemerkt. De wortel zit dan nog in de kaak, terwijl het tandvlees inmiddels genezen is. Hierdoor lijkt het alsof er nooit een tand zat, terwijl de resterende wortel nog in de kaak zit. Ook kan het voorkomen dat tanden niet doorgekomen zijn met het wisselen van het melkgebit naar het volwassen gebit. Wortelresten en niet doorgekomen tanden kunnen flinke ontstekingen in de kaak geven met soms zelfs breuken van de kaak tot gevolg.

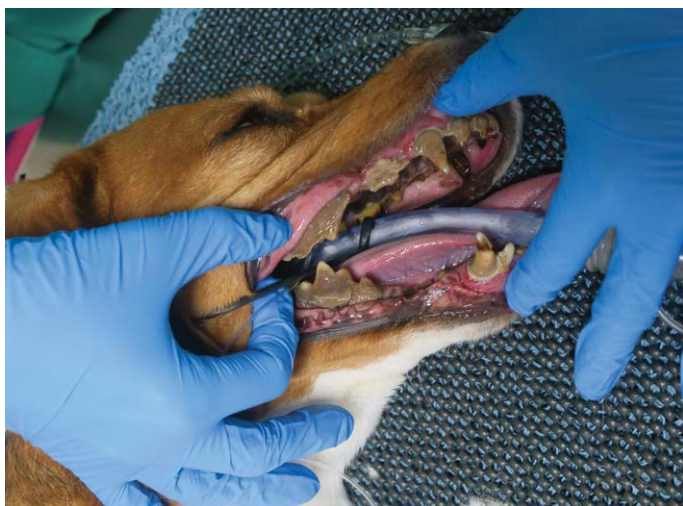
De gebitsbehandeling

Als de foto's gemaakt zijn, beoordelen we het hele gebit. We kijken naar de hoeveelheid tandsteen en de ernst van de gingivitis (tandvleesontsteking). Daarnaast zoeken we naar eventuele ontstekingen van het kaakbot, loszittende tanden en afgebroken of ontbrekende tanden. Ten slotte combineren we deze bevindingen met de röntgenfoto's.

Het gebit wordt vervolgens schoongemaakt met een ultrasone, watergekoelde scaler die met trillingen tandsteen en tandplak van de tanden verwijderd. Omdat hierbij veel water nodig is, ligt de hond op een speciale tafel waar het vocht makkelijk afloopt. Na het schoonmaken van de tanden worden alle tanden gepolijst. Dit is noodzakelijk, omdat er tijdens het schoonmaken zeer kleine beschadigingen op het tandglazuur ontstaan. Dit geeft bacteriën de kans zich aan het tandoppervlak te hechten, waardoor er weer sneller tandplak en tandsteen wordt gevormd.

Tanden trekken

Uitgebreide ontstekingen van de tand en omliggende weefsels, bijvoorbeeld veroorzaakt door grote hoeveelheden tandsteen, kunnen voor dussdanige problemen zorgen dat er niets anders op zit dan de tand trekken. Verder zijn er honden die veel op stenen of andere harde voorwerpen bijten, of die pakwerk uitvoeren. Hierbij



Deze hond had een zeer slecht gebit. De grote hoeveelheid tandsteen veroorzaakte zoveel ontstekingen dat bijna alle tanden getrokken moesten worden.

kunnen hoektanden en kiezen afbreken. Een afgebroken kies moet in veel gevallen getrokken worden. Afgebroken hoektanden kunnen, afhankelijk van de breuk, soms behouden blijven door een wortelkanaalbehandeling uit te voeren. Naast breken kunnen tanden ook afslijten. Tennisballen bijvoorbeeld, geven met een klein beetje zand hetzelfde effect als schuurpapier. Ook door kauwen op hard speelgoed kunnen de kiezen en hoektanden beetje bij beetje afslijten. Dit is over het algemeen een langzaam proces waardoor het leven van de tand zich steeds verder terugtrekt. Er blijven kleine afgestompte tanden over. Als het afslijten te snel verloopt kan het leven van de tand bloot komen te liggen. Dit doet pijn en er ontstaat een infectierisico. Op dat moment zal de tand zeker getrokken moeten worden.

Na de extracties worden er opnieuw röntgenfoto's gemaakt. Ditmaal alleen van de plek waar de tanden zijn getrokken. Dit omdat we zeker willen weten dat de hele tand verwijderd is. Daarna wordt het tandvlees gehecht. De hechtingen lossen vanzelf op en hoeven dus niet verwijderd te worden.

Voorkomen is beter...

Het is natuurlijk erg belangrijk dat de hond tijdens de genezing van de wondjes na tandextracties niet op harde speeltjes of harde voeding kauwt. Dit kan ervoor zorgen dat de hechtingen loslaten en dat de kaak gaat ontsteken. Na tien dagen controleren we de bek. In de meeste gevallen is alles dan alweer mooi genezen.

Na het saneren van het gebit is het natuurlijk erg belangrijk de bek thuis schoon te gaan houden. Het beste doe je dat door dagelijks de tanden te poetsen. Dit moet in kleine stapjes opgebouwd en geoefend worden. Als dit (zelfs met veel oefenen) niet lukt, zijn er tegenwoordig veel producten op de markt om hierin te ondersteunen. Per patiënt wordt er gekeken wat dan de beste oplossing is. Voor alle honden, maar zeker voor honden die snel tandproblemen hebben is het belangrijk om het gebit regelmatig te laten controleren bij de dierenarts. Door tijdige controle en behandeling kunnen er zoveel mogelijk tanden behouden blijven en hoeft de hond zo min mogelijk met pijn in de bek rond te lopen. ■